

Foliū

negligentiā peccat. nisi ignorantia hmoi iuris natural ab ipis repel/
lat. iuxta illd Ambrosij in sermone. lxxxiij. Ego inq̄ interdū parcēs
vob. tacere vellē. s̄ malo vos p̄sumacie causas reddere q̄ me negli/
gentie sustinere iudiciū. Un̄ si superiores fuerūt necessitati p̄mulga/
re legē nature ac diuinā pp̄lo nō obseruati eadē in casibz certis. vbi
etiā pp̄ls ac legis eiusdē trāsgressor a pctō p̄pter difficultatē z ma/
terie subtilitatē pie ex ignorantia credit excusatus. vt machabeoz. ij.
p̄tz de machabeis q̄ se pmiserūt interimi. Et de illis in ecclia mutinēss
q̄ post fidē datā p̄me māserūt cū scda p̄p̄t subsecutā copulā. vt p̄tz
de spon. dnoꝝ. c. licet. Cur ḡ ḡso in casu n̄ro superiores z pdicatores
nō necessitent nec eēt de p̄cepto restricti legē nature pp̄lo z trans/
gressoribz intimare vbi trāsgressor eius nō videt a pctō vt illi posse
excusare Insup esto q̄ pauci ex hac p̄mulgatōe se emēdēt z pluri
mi scādalizent. Nihil incōueniēs inq̄t idē doctor. aliqd̄ facere p̄ sa/
lute paucoꝝ. vñ alij ex malicia scādalizent tale em̄ scādalu. q̄ p̄ha/
ristaicū iō p̄tēndū. exemplo chrisli q̄ fm̄ Augustinū in de agone
christiano se nob̄ p̄buit in exēplū in sua doctrina pdicando scanda
lum phariseoz nō vitauit. q̄re d̄t be. Tho. in. iij. p̄r. q. xliij. Et etiā al/
legans q̄ hō sic d̄z eē sine offensione oibz. vt nulli det suo facto vl̄ di/
cto minus recte occasione ruine. si tñ de veritate scandalū orit maḡ
est sustinendū scādalu q̄ q̄ veritas relinquat. vt d̄t Gregori⁹ super
Ezech. li. j. homelia. vii. hec tibi Videat̄ igitur hi qd̄ agant q̄ hāc p̄/
mulgationē saluti necessariā nituntur impedire.

¶ Tertiu periculū oēs p̄cubinarios p̄cernēs tā lat/
cos q̄ clericos circa eoz p̄ritōem z p̄fessionē.

O circa oēs p̄cubinarios restat difficultas nō
parua quo ad eoz p̄ritōem z con/
fessionē de eoz peccatis. Circa p̄ritōem ḡ p̄siderandū vt
dicūt doctores in q̄rto fm̄ cōem legē ad iustificatōem im/
p̄ij z verā p̄ritōem req̄rit p̄p̄atio in q̄ vt d̄t Bonauēti. ibidē optet
multa p̄siderare. z fm̄ be. Tho. ibidē. dist. xvij. z Durandū z alios
de singl̄ mortalibz oportet singularit̄ p̄teri qñ eadem q̄s h̄z in mes/
morā seu qñ p̄t inq̄rere tenet recogitare ad inueniendū reducēdo
ad memoriā dolēdo de singul̄ singulariter. s̄ in p̄uilegiata iustifica/
tione sec̄ fiat. vt p̄tigit in Paulo latrone. Maria magdalena vbi
nō fuerūt p̄ambula p̄paramēta. s̄ subito de⁹ erga eos fontē miserē
cordie aperuit. Un̄ notāter d̄t be. Tho. in summa p̄tra gētiles. sicut
chrisl⁹ sanauit q̄sdā subito z alios q̄tidie sanat successiue cursu cōi/
sc̄e z in aiato fecit. Quibz p̄satis p̄siderandū circa p̄cubinarios

p̄sertim inueteratos q̄ raro rite p̄terunt de eoz p̄ctis. p̄nt eñ vt plu-
 rimū plurima mortalia. 2 s̄ nō oīa reducere ad memoriā 2 de singul̄
 his displicentiā habere ad q̄d practicandū tedio p̄fecti 2 p̄ctis one-
 rati p̄pter amantudinē annexā laborē reculant. requit̄ eñ in multis
 eoz tps nō breue ad hoc. 2 diligētia nō parua Exēpli cā p̄t p̄cu-
 binarius sacerdos cū suos parrochianos oēs cognoscat singulariē
 discutere p̄ p̄sonas 2 circūstātiās q̄rens indigne sacramenta mini-
 strauit. mortali in tali criminoso statu peccādo. 2 sic de alijs p̄ctis in
 tpo 2 in alijs. q̄ s̄ mō 2 q̄ rite 2 debite de singul̄ mortalibz singulariē
 p̄terant videat̄ ipi 2 eoz p̄fessor ne cū ipis illaq̄et aduertat Res eñ
 nō parui p̄oderis ē p̄fessiones p̄sertim taliū audire. app̄ciant nauqz
 due aie in quibz p̄fessione put̄ doctor eximi⁹ theologie Lābertus de
 monte asserere solebat. imponem manū. vtputa audire p̄fessiones
 abhorret̄ q̄ fere nil periculosū. ¶ S̄cdo circa p̄fessionē eoz p̄sideran-
 dū q̄ etiā desup vt plurimū reficiūt. Nō eñ vt dictū ē pus rite p̄p̄-
 gunt de singul̄ p̄terēdo. q̄d in regulariter dū tps ad h̄ habet necessa-
 rio p̄regrit̄. Confitent̄ eñ p̄sertim inueterati p̄cubinarij solū pecca-
 ta in breui pacta post vltimā eoz p̄fessionē putātes se de antea toto
 tpe sui p̄cubinat⁹ p̄fessis tutos. nec desup cogitāt p̄ errorem execatū
 nec p̄fitent̄. S̄z reuera hi fallunt. tenent̄ eñ de oibz p̄ctis etiā sepe in
 tali statu p̄cubinatus p̄fessio. ex q̄ pus nūq̄ fuerūt vere p̄riti iterato
 de nouo p̄fiteri. Etiā numerat̄ in eadē specie si eis 2 q̄ntū foret possi-
 bile. s̄m q̄ d̄ns Anthonin⁹ in tertia pte titu. xliij. c. xij. §. vii. post be-
 atū Thomā d̄t necessariū fieri in quibz specie mortalis p̄cti. Qd̄
 s̄t de p̄ctis p̄ctis in his iteratio p̄fessionis sit necessaria 2 hoc nihil
 p̄fuit absolutio. habet Bonauētura in quarto. Et idē tenet Inno-
 Panoz. Archidi. Alter. Dolcot. Godefridus in q̄dlibetis 2 ali. et
 Lācellari⁹ in suis regulis moralibz. q̄ d̄t q̄ absolutio pus facta fuit
 nulla. 2 cū h̄ vt sup̄ etiā patuit noui p̄cti additio. hec ille S̄z dis-
 ceres. forsitan durus hic sermo Chaos p̄sulum p̄sertim de p̄sinitis
 hoc aggredi q̄s poterit q̄n hebet̄ceret Rūdetur. discreto 2 cū ma-
 turitate facenti qd̄ in se est nō est ipossibile. lz videatur 2 sit vt cūqz
 difficile. Et q̄uis durus hic sermo. nihilominus tamē verus exeat.
 Ratio sepe patuit. qz s̄m doctores de rite p̄ritis solum p̄t q̄s debite
 p̄fiteri 2 p̄fecta sacramentali absolutōne absolui. sed in toto statu ta-
 li criminoso nō est p̄cubinarius rite p̄ritus. vt supra in p̄ncipio in
 p̄ma cōclusionē 2 als patuit. ergo sequitur q̄ nec debite absolutus fuit
 nec p̄fessus. 2 p̄sequens de oibz tenetur de nouo p̄fiteri Intel-
 ligendo tamē verum vt vult Petrus de pa. exponēs beatū Thomā
 in q̄rto. nisi p̄fiteret̄ eidem p̄fessor̄i cui pus confessus fuit. 2 p̄fiteris

Folium

si ille memoriā peccatorū adhuc habuerit. tūc em̄ nō oportet iterare cō-
fessionē tali factā. s; sufficit fictionē puariā em̄ p̄fiteri. Secus autē
vt dictum est ⁊ vt plurimū contingit si diuersis p̄fessorib; huc fuerit
p̄fessus. Et rō adhuc hui⁹ ⁊ p̄dictorū p̄ assignari. q; s̄m be. Thomā
in summa contra gētiles li. q̄rto. Cōfessor ip̄e iudex p̄stituit. Iudiciū
autē de ignotis nō dat. cū q̄ huc nō rite p̄fessa alijs p̄fessorib; hūc cui
iā rite p̄fitef lateant. Sequitur necessario p̄fessionē iterandā. Null⁹
em̄ p̄fessor vt d̄t Bonauentura in q̄rto. intēdit absoluere p̄fitefē ab
eo qd̄ sibi celat. Sequit̄ q̄ p̄positū q̄ p̄sertim inueterati p̄cubinarij
oia peccā huc diuersis p̄fessorib; p̄fessa teneant iterato confiteri.
¶ Verūtamē h̄ diligēter cōsiderandū ne veritati ⁊ misericordie diuī
ne videat̄ p̄iudicari. Si q̄s p̄cubinari⁹ faceret posse suū de singul⁹
in toto statu suo ⁊ tpe p̄cubinari⁹ p̄actis rite q̄tū poterit p̄terendo
cū firmo p̄posito abijcendi p̄cubinā tā cito q̄ tollat occasio peccati
et scandalū p̄rimi. vt sup̄ post q̄rā p̄clusionē tactū fuit. talis q̄dez
lz p̄ter p̄positū recidinet ⁊ p̄cubinatū p̄tinuet. ⁊ illis tūc sic rite con-
fessis nō tenet iterato p̄teri nec p̄fiteri. iā em̄ p̄ verā p̄niam fuerūt re-
lecta. S; q̄s ē h̄ inter p̄cubenarios talis ⁊ laudabim⁹ eū q̄ ita rite cō-
terat ⁊ p̄fiteat. timendū h̄o q̄ moderno tpe rara sit autē. Modū
at̄ ad rite p̄fitefendū p̄cubinarijs ⁊ qdā iā p̄dictis p̄sonātia notat An-
gelus in summa titu. interrogatio. vbi d̄t. Si inuenis p̄fessor q̄ pec-
cator nō adhibuit debitā diligētā vt memoriā suoz peccatorū habeat.
vtp̄ta q; optreat eū iterare p̄fessiones de multo tpe. ⁊ ip̄e penitēs h̄
nō cogitabat. ⁊ p̄pterea nullā posuit diligētā super peccā p̄fessis.
tūc admonēdus ē vt vadat ⁊ conef̄ reducere ad memoriā sua peccā
discurrendo p̄ status q̄s habuit p̄ officia q̄ exercuit p̄ loca in q̄b; habi-
tauit vt sic integre p̄fiteri valeat. hec ille. S; q̄s q̄so iā de p̄cubina-
rijs remittit ad se debite recolligēdū. Ulteri⁹ si iā p̄p̄ p̄dicta p̄cu-
binari⁹ p̄terit⁹ ⁊ aio p̄sternato dicat p̄ h̄mōi nō edificor. s; bon⁹ laq̄
us resp̄atōis mihi parat̄. Rūdet sibi q̄ neq̄q; resp̄are d; Agat em̄
abijcēdo p̄cubinā q̄ in se ē vniq; saluus erit. H̄at sic vt inq̄t b. Tho.
in q̄rto dist. xvij. q. ij. de iustificatōe imp̄ij sic dicēs. In voluntate ē ap-
propinquē deo p̄ affectū ⁊ desiderū ⁊ ad grām ordinari p̄ remotōez
impedimētū. qd̄ qdē impedimētū ē peccatū. ⁊ iō p̄ displicētā peccati ⁊ affe-
ctū ad deū s; q̄s ad grām p̄parat. ⁊ q̄n̄ hec duo q̄s efficaciter facit d̄t
facere qd̄ in se ē ⁊ grām recipit. Hec ille. Uez qdē. ad p̄positū de cō-
fessionis p̄cepto loquēdo vt q̄s efficaciter h̄ p̄leat. d̄t doctor subtil̄
in q̄rto diligētā fore necessariā. Cōtinet em̄ h̄ p̄ceptū s̄m eūdē vt si-
at de om̄i morali de q̄ habet memoriā. ⁊ h̄ p̄missa inq̄sitione diligenti-
s̄m possibilitatē fragilitatē h̄ūane. Intellico inq̄t quātā inq̄sitionē

posset alijs apponere circa aliud multū arduū. qđ sibi multū eēt cor
di tāta debet apponere circa oia mortalia reducenda ad memoriā. et
illa reducta p̄fiteri. hec ille. Posse ḡ suo sic expleto et si mille et mil-
le tradiderit oblivioni mortalia. nihilomin⁹ indubie tutus in statu
salutis erit. Eteñ Ultra posse viri nō vult deus vlla requiri. put in
hac materia Tho. de argētina in q̄rto allegat. Nullo ḡ mō desperet
qz dñs q̄ nō vult mortē pctōris mult⁹ est ad ignoscēdū. Esa. lv. Et
sibi. vt inq̄t Alter. in q̄rto dist. xx. quasi nihil est multa pctā relaxare
et eque multa vt pauca. hec ille

N Jam ob quorūdā lubricoz cecitatē frivole adhuc amirā
tū de ꝛubitu seu fornicatōnis peccati gravitate. et ideo qz
sepe in vera ꝛtritōe deficiūt putātes fornicatōes puū eē pctm̄ An scz
possz ostēdi ex multiplici. lege fornicatōem simplicē pctm̄ eē morta-
le. Rūdet simplr qz sic tā ex lege nature qz diuina et humana Pri-
mo pbat ex lege nature. et h̄ ex pte primi. Secdo ex pte dei Pri-
ma rō q̄ sumit ex. b. Tho. in summa ꝛra gētilis. lib. iij. et scda scde
q. clīij. et p eūdē. et Richar. Durādū. Petrū de pa. et alios in quarto
dist. xxvij. Et est talis. Ois act⁹ ꝛra ꝛceptū charitatis nō ꝛportio-
natus suo fini repugnat lege nature. et est pctm̄ mortale. fornicatio
autē est hmōi. ergo est pctm̄ mortale. Maior pz. qz ꝛuatio debiti ordi-
nis in actu volūtario culpā inducit. et qz ꝛra charitates in qua est
aīe vitā. ideo culpā inducit mortale. Minor pz. qz fornicatio vel
fit ad delectatōem. vel ordinat ad plēn. si fiat ad delectatōem tunc
nō ordinat ad debitū finē. cū actus nō sit ꝛpter delectatōem. s3 de-
lectatio ꝛpter actū. fm̄ em̄ p̄hm. x. ethicoz. Opatōis bone delectatio
bona. et male mala. ergo vt etiā inferi Durādus. ex bonitate et malis
cia operatōis est bonitas vel malicia delectatōis. et nō ecōuerso. que-
rere ergo actū ꝛpter delectatōem. cū delectatio nō sit debitu⁹ finis ei⁹
fit abusus rei. et ꝛsequēs peccat. Un̄ dicūt medici. put dē tratus
Tho. in scdo scripto. dist. xxxvij. qz natura in opatōne generatōis
delectatōem posuit. ne aialia salute sua ꝛtenta salutē sp̄i negligēt
que ꝛ actū generatōis sit. Un̄ delectatio ꝛpter generatōem est. hec
ibi. et nō ecōuerso. Ad hoc bñm Tho. vide p̄ma secūde. q. iij. et q̄r-
to scripto. dist. xlix Si vero scdo fornicatio sit et ordinatur ad
prolem. nihilomin⁹ vt sic nō ꝛportionatur fini. incōuenienter
em̄ in hūc finē ipa fornicatio ordinat. Rō qz tollit bonū prolis et de-
bitū ordinē parentis ad prole. vnde non ꝛportionatur fini qui est
prolis generatio et eius educatio. que finē natura ex ꝛubitu intē-
dit. Istud declarat. de em̄ Aug⁹. ix. sup Genes. Bonū prolis est vt
amāter suscipiat. benigne nutriet. et religiose educetur. hoc autē bono

foliū

carer ples extra matrimonii genita p ꝑcubitū fornicariū. qđ mani/
festū est. qz fornicarij nō sunt astricti aliq̄ lege ad ꝑmanēdū cū ꝑca/
bina. s; ꝑne ad placitū separi. imo debēt separi. ꝑpter periculuz ve/
palea iuxta ignē. ꝑpter scandalū alioꝝ amouēdū. Si autē separā/
tur seq̄tur cōstitutio plis Mater em̄ ad predicta bona plis sola nō
sufficit. s; etiā ꝑ magis patris cura ad tēp̄ nō parū reqr̄it in q̄ est
et rō ꝑfectior ꝑ h̄us potētior ad castigādū passionū impet̄. q̄bus
corūpit estimatio prudētie in iuuenib; . Igit̄ cū vaḡ ꝑcubitū sit in
notabile ꝑiudiciū plis. ꝑ idē ꝑtra naturā nō qđē generis. s; sp̄ci. i.
ꝑtra rōnē naturalē. q̄ est ꝑctm̄ morale. ¶ Cū etiā ꝑe. ꝑe tharctasia
in. iij. di. xxxij. sic infer. cū copula diuisibilē est ꝑ iure naturali. q̄
eiꝝ oppositū. s; copula diuisibilē est ꝑtra ius naturale. ꝑ q̄ mortale
ꝑctm̄. hec ille. vñ qz nata ē seq̄ mala educatio plis. ex h̄ ꝑ ꝑarētēs
nō s; ꝑiūcti ad totā vitā ꝑut m̄i moniū noiaf. iō est innaturale. cū
etiā in aialib; quoz fet̄ vtroꝝ ꝑarēte indiget ad magnū tēp̄ natu/
ra. ꝑuidērit societate indiuisibile vsq; ad mortē. vt ꝑz in tururib; .

Cōfirmat ꝑdicta rō ꝑncipal̄ a signo ex Bonauē. in. iij. di. xxxij
qz rō recta dicit q̄ nō est pena iusta nisi ꝑpter culpā. s; s̄m̄ leges fi/
liꝝ ꝑ ꝑcubitū generat̄ punitur. est em̄ s̄m̄ leges vitupabilis. nec ꝑt
succedere patri. q̄ seq̄tur q̄ ꝑcēssit culpa. ꝑ cū non fuerit in eo culpa
post generatōem. seq̄tur q̄ fuerit culpa in generādo. hec ille

Contra. Hanc rōnē si arguas. ꝑtingere ꝑt q̄ q̄s cū mulie
re ꝑueniat cū qua nō est matrimonialit̄ ꝑiūctiꝝ ꝑ
ꝑter bonū plis. ꝑ q̄ plē amāter suscipiāt benignē nutriāt ꝑe. Aut cō/
tingere ꝑt q̄ mulier suis diuitijs potēs sit vt sola nutriat fetū seu ꝑ/
lem. quare seq̄tur. q̄ in tali casu nō ꝑuināf ad min̄ ꝑ fornicatōem
ꝑmitti ꝑctm̄ mortale Rūdel s̄m. b. tho. q̄ casus ꝑdicit ꝑ accūs ē
iam naturalis rectitudo in hūanis actib; nō est s̄m̄ ea q̄ ꝑ accūs cō/
tingūt seu in indiuiduo. s; s̄m̄ ea q̄ totā sp̄m̄ ꝑsequūtur. hec ille

Si replicas. q̄ ꝑ accūs fornicatio excusari ꝑt in tali casu q̄ nō sit
mortale. Dd̄m̄ negādo ꝑnam. fornicatio em̄ ꝑ se est acc̄ inordi/
nat̄. q̄ sp̄ est acc̄ talis in quocūq; casu qđ natū est inde seq̄ maluz
plis. Sicut a fili pollutio extraordinaria de se sp̄ est mortal̄ culpa.
qz nata est nō facere plē. Quis em̄ ꝑ accūs ꝑtingere poss; vt ex ea seq̄/
tur ples. nihilominꝝ manet mortale ꝑctm̄. De hoc vide exēplū de fi/
lia q̄ ꝑcepit patre dormiēte ꝑe. vt narrat bñs tho. qđ d̄libeto sexto. ar.
p. et ꝑe. ꝑe pa. vbi supra. S̄ra cuiꝝ exēpli habes quō ꝑ q̄liter sit possi/
bile bono ꝑ accidēs malū ꝑ se ꝑiūgi. ꝑut in casu quē replica tāgit
ꝑcedit ꝑtingi. Nec obstat s̄m̄ de ꝑcupiscētia gula. s̄m̄ em̄. b. tho. se/
cūda sedē vbi supra. qz nō solū hec malicia seu inordinatio in foui

catōne effex inordinatōe ꝑcupiscērie. sicut gula. s; est ex gñe actus
 q; ex vno actu ꝑt vn^o hō generari. z ideo inordinatio ꝑcubit^o q̄ ipe
 dit bonū. plis nasciture ex genere act^o est mortale ꝑctm. z nō ꝑt in ali
 quo casu a mortali ꝑctō sicut gula excusari. Dicit etiā Durād^o vbi
 sup. q; sumptio cybi q̄tū ē de se nō est i alteri^o ꝑiudiciū q̄ sumēris. s; ꝑ
 ꝑcubit^o est in ꝑiudiciū plis. Et nihilomin^o si cybo q̄ ordinat ad sa
 lutē corpis sciēter sumeret in extrimētū sanitatis eēt ꝑctm mortale.
 sicut fornicatio q̄ est in extrimētū. plis. hec ille. ¶ Si replicas. si ꝑ
 se fornicatio est mortale ex genere act^o. z sic sp̄ tūc ꝑcubit^o in ma
 trimonio etiā est mortale. cū ibidē idē sit gen^o actus z eadē inordi
 natio. Dm̄ vt dicūt doctores in q̄rto. dis. xxxi. q; coitus h̄mōi in
 matrimonio excusat. curat seu ꝑseruat ꝑ ipm̄ matrimoniū a morta
 li ꝑctō. tanq̄ morbo q̄ medicina seu remedio curat z quo q̄s a mor
 bo ꝑseruat. Nō tñ ꝑ matrimoniū q̄s curat a mortali ꝑctō qd̄ is ex
 rat. sicut alia sacramēta curant. sed a mortali ꝑctō quod als esset nisi
 matrimoniū interueniret. Et pro tanto ꝑstat remediū. q; actus de
 se inordinatus ordinat ꝑ diuinū statum. vt dē vbi supra Bonauē.
 Un̄ q̄uis ꝑcubit^o matrimoniū z fornicatōis sunt eiusdez sp̄ei q̄
 rum ad sp̄em nature. differūt tñ in specie moris. z hoc in matrimo
 nio. s; doctores z Bonauen. in quarto fit per tria bona sibi ꝑiuncta
 que sunt fides qd̄ est bonū in genere honesti. vt q; quis suā z nō ali
 am cognoscat. Scdm̄ bonū est proles qd̄ est bonū in genere vtilis
 ꝑferētis. ꝑfert em̄ multiplicatio prolis ad sp̄ei ꝑseruatōem. Tertius
 est sacramētū in genere delectabilis. quia tāta est ibi vnio vt relin
 quat hō patrē z matrē vt sint duo in carne vna zc. Et fecit in dispo
 sibilitatē ꝑiudicōis christi z ecclie. Nec itaq; tria bona s; b. Tho.
 ibidē honestant ipm̄ matrimoniū. nō tanq̄ exteriora qd̄a. sunt em̄
 de rōne eius ita q; indiget eis tāq̄ ponentib; in medio virtutis ipm̄
 actū matrimoniū. z quasi causantib; in ipm̄ matrimonio honestatē
 que ei s; se ꝑpetit. Un̄ hec tria se hñt in eo sicut circūstātie ad actū
 virtutis nō quasi ꝑncipiū elicitiuū qd̄ facit ipa virtus. s; vt ꝑncipiū
 formale ex q̄bo h; matrimoniū qd̄ virtutis actus esse possit. Inordi
 natio aut̄ in fornicatōe sp̄ manet. z quodāmodo s; licet nō om̄i q;
 q; possit assignari de negociatōe que s; se ꝑsiderata quādā turpi
 tudinē habet. vt h; b. Tho. scda scde. q. lxxvij. ar. liij. ꝑ circūstātiās
 tñ reddid̄ virtuosa q; sit actus virtutis zc. ita in ꝑposito. Si dis
 cas in fornicatōe etiā pñt hec tria bona assignari. scz ꝑpetuitas fidei
 generatio prolis. z sacramētū. Respondet Augustin^o de ancho
 na in de ecclesiastica potestate. q. liij. ar. liij. q; ꝑpetuitas fidei nō sal
 natur in ꝑcubit^o. eo q; de ꝑsensu verius q; ꝑt diuidi. Unde etiam dē

Foliū

Albertus in quarto. dist. xvi. qz fides nō est nisi ad suā. ideo nō est
ibi fides. s; inter eos est bene stabilita turpitudine. Nec. plis bonā. cū
nō sit ad plē affectus matrimonialis. 7 ex sequēti seqtur qz multo/
mīn⁹ est ibi bonū sacramēti. hec ille Aug⁹. Et vltēr⁹ p̄siderādū
fm. b. Tho. vbi supra. in quarto. q̄nis in actu matrimonij in q̄ so
lum quo ad actū 7 nō quo ad habitū ad tēpus rō dānū put in dor
miendo p̄tingit incurrit. 7 turpitudine p̄cupiscentie sequat. talis tñ
turpitudine nō est turpitudine culpe. s; p̄ne ex pctō originali pueniēs
vt scz vires 7 mēbra corpis rōni nō obediāt. meruit em̄ rō rōo rebela
lia habere carnē suā rebellē. vt p̄z p̄ Augu. xij. de ci. dei. Et fm hoc est
etiā ibi erubescētia sicut de quolibet defectu hō naturalr erubescit. ita
qz p̄ hec nō arguit actuale pctm̄ in matrimonio. s; plenarie p̄ pdi/
cta bona a pctō excusat. ¶ Insup si arguas extranee. fornicatio
si p̄ se est mortale fm suā naturā. tūc sp̄ est mortale. 7 p̄ p̄ns nō pos
sit fieri dispēlatio etiā a deo. cui⁹ oppositū tñ legit⁹ faciū Dze. p̄.

Rūdel. vt dr. b. Tho. in q̄rto. qz fornicatio de se nō ordinatur
ad finē debitū. q̄ est plis generatio 7 educatio. ideo est p̄tra legē na
ture accedere ad mulierē nō p̄iūctā sibi matrimonialr. sicut ois ac
tio nō p̄portionata suo fini p̄tra legez nature est. Et ideo nullo tpe
fm se h̄licitū fuit. nec p̄ dispēlatōnem. p̄tra em̄ p̄ma p̄cepta leg⁹ na
ture est talis p̄cubit⁹. hec ille. Dicit notāter (fm se) sec⁹ em̄ p̄ accūs.

Un notādū fm Alber. in de bono. circa materiā de iusticia 7 iure
q. v. vbi dr iter cetera. furtū. homicidiū. fornicatio sub h̄mōi noibz
nūq̄ fieri bñ p̄nt inq̄tū p̄iuncta suis finibz scz malis p̄ q̄s illa pctā
definiūt. p̄pter tñ cām alicui⁹ mysterij fcandi vel ostēdēdi de⁹ dis
pensauit in actu separato a tali malo fine. p̄iūgēdo em̄ bono fini. qz
actus eoz sunt sepabiles a talibz finibz malis. Et q̄nis hoc solū rō/
ne ab hoie fiat. 7 actu non sit possibile ab eo. a deo in sunt sepabiles
actu 7 p̄iūgibiles finibz bonis. vt p̄z de p̄cepto obediētie Abrae. Ibi
em̄ nō habuit locum dispēlatio ex pte finis. scz qz ex libidine ire vel
vindictē aliq̄s innocēs occideret. qz p̄trariū inferuit deus in natura
fm qz dr Daniel. Innocētē 7 iustū ne interficias. s; dispēlauit deus
circa actū cū p̄iūctōe ad aliū finē. q̄ est p̄batio obediētie vt posteris
daret exēplū. 7 etiā figura fuit rē. Similiter de p̄cubitu Dze. qz p̄cu
bere in libidine sp̄ fuit 7 erit mortale pctm̄. sed vt mysteriū de abiciē
one iudeoz 7 vocatōe gentiū impleret. poterat fieri a deo p̄ dispensa
tione rē. hec Alber. Nec hec dispēlatio ē p̄tra ius nature. s; sup̄ cū
recta rō dicitur in opposito deo eē obediētū. vt dr Bonanē. vbi sup̄.
Idē b. tho. scdā sedē vbi supra declarat. sicut nō est. p̄tra naturā q̄
sit miraculose p̄tute diuina. q̄nis sit p̄tra cōem cursuz nature. Ita

nec qđ facit hō ex volūtate dei tāq̄ p̄ma regula obediēs ei⁹ p̄cepto
 p̄tra rōnē rectā. q̄uis videat p̄tra cōmunē ordinē rōnis. vt de Abra
 am ⁊ suo filio patuit. Sic ḡ Dzee nō peccauit fornicādo. nec talis
 fornicatio p̄prie fornicatio dici debuit. Concludit ḡ qđ fornicatio
 p̄prie fm se ⁊ suā sp̄m sp̄ de mortale p̄ctm. ⁊ in q̄tū h̄mōi scz diu
 eta malo fini etiā a deo delup vt licite fiat neq̄ fieri dispensatio. p̄tra
 em̄ semetipm̄ deus dispēlarēt. vt vbi supra de Alberto

Secūda Rō p̄ncipal̄ qua p̄bat̄ questus. scz qđ p̄cubitus
 seu fornicatio sit mortale. ⁊ sumitur ex p̄te dei cui
 ip̄e p̄cubinari⁹ fornicādo iniuriat. ⁊ eā notat Richar. vbi supra sub
 his v̄bis. In nullo casu p̄t fieri nude vel absq̄ corruptōe debiti or
 dinis ad deū ip̄a fornicatio. nā talis fieri p̄cubit⁹ sp̄ eū nō sua q̄tū
 ad talē vsū. ⁊ ideo sp̄ corrūpit debiti ordinē ad d̄m̄ rei. Et quia
 mulier nō est suūp̄. s̄z dei. ideo vir se carnalit̄ copulās cū muliere nō
 sua q̄tū ad talē vsū debiti ordinē ad deū corrūpit. De⁹ aut̄ nō p̄t
 facere qđ act⁹ corrūpēs debiti ordinē ad ip̄m̄ sine mortali p̄ctō fieri
 possz. hec ille. Istā rōnē etiā dare ponit Aug⁹. de anchora vbi su
 pra. sub his v̄bis dicit̄ fm̄ Augu. in libro de decem chordis. Sim
 plex fornicatio est p̄tra legē nature. q̄ p̄tra illud p̄ceptū legis natu
 re. Qđ tibi nō vis fieri alteri ne facias. qđ qđē p̄ceptū ibidē ait Au
 gustin⁹ exēdit se ad dilectōem dei ⁊ dilectōem p̄imi. Cū em̄ hō nō
 dz̄ facere p̄imo qđ sibi nollet fieri. multo magis nō dz̄ facere deo
 qđ sibi nollet fieri. aliter ait Aug⁹. charior est homini p̄imus q̄
 de⁹. S̄z ideo adulteriū est mortale. q̄ facit p̄imo qđ sibi fieri nol
 let. nollet em̄ suā vxorē ab alio corrūpi. Ergo eodē mō fornicatio
 simplex est mortale p̄ctm. q̄ facit hō deo qđ nollet sibi fieri. nā cor
 rūpit ⁊ deturpat domū ⁊ tēplū dei. ⁊ tñ domū ⁊ tēplū suū nollet ab
 alio corrūpi aut deturpari. hec tibi.

Contra Hāc p̄ncipalē rōnem. si dicas arguēdo vt qđ dant̄
 Ego sum liber ⁊ p̄cubina mea etiā. ⁊ sibi placz cō
 cubit⁹ noster ⁊ mihi. ḡ cū nemini videor facere iniuriā nō pecco
 Rūdet vt patuit. ⁊ etiā doctor sc̄tūs Vincentius de in sermone sc̄tē
 Agnetis ⁊ alibi. qđ talis adhuc d̄no suo. deo scz iuriā facit. Sicut
 a sibi p̄z a rege qđ plures h̄z filias. si miles aliq̄s regis peccaret cū aliq̄
 illarū. q̄uis filie tali placeat sicut ⁊ militi. nihilominus talis miles
 d̄no suo facit adhuc p̄ditōez ⁊ iniuriā. secus si daret sibi filiā in vxo
 rem rē. Idē argumētū quo dā mō arguit ⁊ soluit Bonauentura
 in q̄to. dist. xxxiiij. dicit̄. Qñ arguit. mulier nō est coniugata ⁊ liberā
 h̄z potestātē sui corpis. sed qđ h̄z rē p̄ illā dare cui vult. ḡ qđ acq̄rit iū
 B iiij.

Foliū

cite accipit et nulli facit iniuriā Rñdet q̄ facit sibi iniuriā talis p̄ eo q̄ se reordinādo in corp̄ suū peccat. Nā et vir facit sibi iniurias. Quis ip̄a velit. q̄ ut frenetica vult malū suū. ut si vellet q̄ se occideret vel ea abuteret̄ extra naturā. q̄s aunderet hoc dicere nō eē malum hec ille. ¶ Ad idē m̄der b. Tho. ibidē. q̄ interest qualr q̄s re sua vta tur. s̄z si nihil inēueniēs sequat. talis autē facit etiā iniuriā pli p̄ creande. ad cui⁹ tñū nō sufficiēt̄ (ut supra patuit) talis p̄iunctio ꝑcubit⁹ ordinat. ¶ Sed q̄d si iam stupēdo mirris vñ venit q̄ natura inclinat ad hūc ꝑcubitū fornicariū si est extra naturāz et rōnem Rñdet p̄ Richar. vbi supra. q̄ ad talē ꝑcubitū fornicariū est inclinatio p̄pter corruptōez nature. p̄pter em̄ p̄ncipiosas naturas. homines hñt inclinādoēs innaturales s̄m ph̄m. vij. ethi. ca. vij. Un̄ si natura humana in sua integritate remāss̄z nūq̄ ad ꝑcubitū cōcubinariū seu fornicariū inclinasset. hec ille.

¶ Secūdo lege humana p̄bat̄ questū. q̄ fornicatio seu ꝑcubit⁹ sit mortale. Primo p̄ cle. ad nostrū. de hereti. vbi p̄ septimo articulo dānat q̄ dicēs ꝑcubitū seu fornicatōem simplicē nō esse mortale peccatū. est hereticus Et ad hoc videt̄ ibi Joan. an. Cñterā b. Tho. de q̄libeto. ij. q. v. ar. ij. q̄ hereticus indicaretur quicūq̄ diceret q̄ fornicatio simplex nō sit mortale peccatū. est em̄ extra p̄ceptū. Nō mechaberis. ut sancti exponūt. hec ille. Etiā p̄ xxxij. q. iij. c. Meretricēs vbi habet̄ q̄ noie mechie in hoc p̄cepto nō mechaberis. om̄is illicitus ꝑcubitus atq̄ illoz mēbroz nō legit̄m⁹ vsus intelligi debet Et. xxij. q. p̄. p̄dicandū. d̄z q̄ p̄ fornicatōe sicut p̄ periurio et homicidio est imponenda septēnis penitētia. q̄d nō fieret nisi mortale esset Et p̄ idē. xxv. distin. c. vnū. §. alias. vbi ex intentione Augustini enumerat̄ p̄mo mortalia. postea venialia. primo homicidiū fornicationē adulteriū et. Et subdit si q̄s de his nō penituerit nō erit saluus quasi per ignem. sed ip̄m eterna flamma cruciabit.

¶ Tertio lege diuina probat̄ p̄mo ex veteri testamēto. Et hoc per p̄cepta dei. ut pat̄z Exod. xx. et Deutero. v. vbi inter p̄cepta diuina vnū cōtinetur. s̄z non mechaberis. q̄d p̄ceptum decretū p̄tractās sumptū ex verbis Isidori d̄r. Nō mechaberis. id est nec quisq̄ p̄ter matrimonij federa alijs feminis admisceat̄ ad libidinē explendam. ut p̄ xxxij. q. v. Nō mechaberis. Et beatus Aug⁹. hoc verbum p̄tractans d̄r sic. Si furti noie bene intelligitur. om̄is illicita vsurpatio rei aliene. Nō em̄ rapinā admisse q̄ furtum phibuit. s̄z vtiq̄ ap̄te totū intelligi voluit. Quicq̄d illicite rerū p̄mi auferatur. p̄fecto noie mechie om̄is illicitus ꝑcubit⁹ atq̄ illoz mēbroz nō legit̄mus vsus phibitus d̄z intelligi. hec ille. Etiam dicit̄ Deutero.

xxij. Nō erit meretrix de filiis israel. neq; fornicator de filiis israel.
 Sup quo verbo dicit beatus Augustinus in libro q̄stionū supra p̄ta/
 teucū. Ecce ibi manifeste prohibuit fornicari et viros et feminas. etia;
 cum nō alienis p̄iugibus peccatum esse demonstrans misceri nō cō/
 iugibus suis quando et meretrices esse et ad meretrices accedere pro/
 hibet. quarum publice venalis est turpitudine. Nec ille. Unde Ec/
 clesiastici decimonono dicitur. Patredo et vermes hereditabunt for/
 nicatorem. et tollatur de numero anima illius. ¶ Nec valet si di/
 cas. peritium habetur in veteri testamento de Abraam q̄ cognovit
 ancillam. et tamē non sibi imputatur in peccatū. Respondet Au/
 gustinus de Ancho. vbi supra q̄ Abraam nō fuit fornicatus cū ancil/
 la sua. q̄ ut scribitur Gene. xvj. ancilla fuit sibi vxor et p̄ vxore assi/
 gnata. nō em̄ diceret Abraam habuisse duas vxores si ancilla nō fu/
 isset sibi matrimoniali copulata. Nec iterum valet qd̄ in veteri
 testamento Genes̄ p̄mo ponitur vlt̄er. Crescite et multiplicamini.
 Hoc em̄ dictū est post formatōem Eue et institutōnem matrimonij.
 Et si ante dictū ē. fuit hoc p̄pter sex dier̄ p̄tinuatōem. nō p̄pter p̄cep/
 ti executōem. Decibi. ¶ Secdo auctoritate noui testamenti. p̄ba/
 tur. ut p̄t̄ p̄. ad Loz. vi. vbi ap̄lus d̄t. Nolite errare. neq; fornicato/
 res. neq; idolis seruientes. neq; adulteri regnū dei possidebūt. Idem
 ad Gala. v. et etiā ad Ephe. v. vbi d̄t Ap̄lus. q̄ fornicarij regnū ce/
 loz nō consequent nec regnū christi seu dei possidebūt. Et ad Roma.
 p̄. d̄t q̄ digni sunt morte sc̄z eterna. q̄ pene nō inferunt nisi p̄ morta/
 li peccatō. Igit̄ concludēdo ut d̄t beatus Tho. sc̄da sc̄de vbi supra. Absq;
 om̄i dubio tenendū est q̄ fornicatio ē mortale peccatū. Nec ut d̄t Du/
 randus et Petrus de pa. post eū vbi supra. vnq;
 aliq̄ senserūt opposi/
 tum nisi hoīes corrupte vite et reprobi p̄tra fidem. Dec ille. sicut sile/
 d̄t de aīa Albertus in ij. dist̄in. xij. postq;
 rōne ostēdit aīam fore imor/
 talem. nō est inq̄ dubitandū quin aīa sit immortalis. nec est q̄ dubi/
 tat nisi diligens vitam p̄cedam. Dec ille

Dubitat Dic p̄pter nōnullos p̄sertim p̄cubenarios par/
 uipendentes hoc peccatū fornicatōnis simplicis
 et tō raro desup rite p̄terunt et p̄itent. An fornicatio simplex seu cō/
 cubit̄ sit graui⁹ mortale peccatū q̄ mortale q̄d̄cūq; p̄tra hoīs exterio/
 ra bona. v̄pura q̄ furtū. detractio. rapina etc. R̄ndet simplr et ab/
 solute loquēdo q̄ sic. Illud p̄t̄ p̄ lx. Tho. 2^a 2^e. q. clij. ar. iij. Et rō.
 q̄ ut ip̄e d̄t in p̄ma sc̄de. q. lxxij. ar. iij. de p̄paratōe peccatōz. q̄ p̄ncipa/
 lis. et p̄ma d̄na q̄st̄ p̄sequēs sp̄em attendit p̄neis obiecta peccatōz ex q̄
 bus ip̄a peccatū sumūt sp̄em. s̄z sic est q̄ obiectū et materia circa quā in
 B iij

Foliū

fornicatōe hz maiorē gravitatē z inordinatōem q̄ in p̄dictis peccis
extat q̄ seq̄tur p̄positū. Itud p̄z manifeste p̄vidē b̄m Tho. in
de malo. materia seu. q. ij. vbi sic d̄r. Inter peccā q̄ sunt in primū tāto
aliqua alijs sunt graviora q̄nto maiori bono p̄mi opponunt. mari
tū autē bonū p̄mi est vita hoīs cui opponit peccm̄ homicidij qd̄
tollit actualē vitā hoīs z peccm̄ luxurie. qd̄ opponit vite hoīs in po
tentia. qz ē inordinatio qd̄ā circa actū generatōis hūane nature. vñ
inter oīa peccā q̄ sunt in primū grauī? ē peccm̄ homicidij s̄m genus.
Et sc̄dm locū tenet adulteriū. fornicatio z h̄mōi. tertiū. furtū z rapi
na et p̄ra exteriora bona. Debe. Tho. Ecce qz p̄ fornicatōem tollit
maius bonū q̄z p̄ p̄dicta. id̄ q̄ntūcumqz simplex p̄dictis grauī? peccm̄
simplr̄ iudicat. ex q̄ sc̄dm locum tenet post homicidij. qd̄ etiam be.
Tho. in summa p̄ra gētiles de peccō molliciti maxie asserit eē vez.
q̄ S̄c̄dō d̄: loquēdo p̄ peccis z ex circūstātia de gravitate peccī. nō in
simplr̄ sic fornicatio p̄t eē minoris culpe q̄ p̄dicta. vt solet auctoris
tas Gregorij ad hoc allegari. Un̄ qñ d̄r q̄ spūalia peccā. vt sunt oīa
p̄ter gula z luxuriā q̄ s̄m carnalia dicunt sunt maioris culpe q̄ car
nalia. nō intelligit h̄ vez simplr̄ s̄m be. Tho. p̄ma sc̄de. q. lxxij. ar.
v. ita qz qd̄libet peccm̄ spūale sit maioris culpe q̄libet carnali. s̄ soluz
vez ē cōsiderata hac sola d̄na spūalitatē z carnalitatē qz sic carna
le minoris culpe ē z hoc v̄l ex p̄te incitamenti. qz vehemēt? ipulsiū
h̄z. Aut qz minus h̄z de auersione q̄z spūale qd̄ ad spūituz p̄inet.
aut qz sit in corpus p̄pūū. spūale autē sit in cōu z p̄mū zc. vt ibidē
be. Tho. declarat. Un̄ p̄dicta tā etiā affirmant vera p̄ Petz de Tha
rentasia dicentē vbi supra. q̄z fornicatio sit minus peccm̄ q̄ ad in
citamentū. ē tñ alia cā q̄ magis aggravat. qz ē p̄ra bonū cōe. sc̄z de
bite generatōis z educatōis filioz zc. Dec z alia ibi. Et q̄a vt d̄r
cū ē iudiciū de peccis absolute loquēdo debet dari s̄m genus. z ideo
simplr̄ loquēdo seq̄tur ex p̄dictis qz fornicarius etiā simplex toties
q̄uens fornicat plus vna fornicatōe peccat q̄ si vna vice decē milia
florenoz furto v̄l p̄ rapinā caperet. aut castrū incēdio deuastaret etiā
p̄ciosissimū aut p̄bissimū hoīem p̄ nequandissima diffamaret z sic
de alijs s̄m gen? peccati. Obmutescat q̄ lubrici ac lubrica eoz lin
guam refrenent q̄ cachinnādo peccm̄ h̄ gravissimū parvipendunt ex
vesania interdū dicētes. si insanū aut peccm̄ est? fornicari medici nec
litterati attentarent. Vere vere taliū p̄ceptum hoc domini ita blas
phemantiū extrema gaudij. vt Prouerbioz. xij. scribitur luce? oco
cupabit. Lessent igitur z iudicia dei formident z ex his peccatū for
nicatōis etiā q̄ntūcumqz simplicis. nō de minimis mortalibz
sed maioribus certissime sciant.

¶ Exclamatio vniuersalis contra ꝑcubenarios vt re-
spiciat Et nonnulla eoz argumēta soluunt

Orgif. Locus binarij oēs. legi nature et grē p̄uarica-
tores Expgiscimini. redite ad cor. vestra p̄-
sate horrida picula. vestra p̄sate damna. Oia em̄ bona
meritoria et fructifera vob aut sunt infructuosa et mor-
tua. Aut mortifera noua mortalia adducētia p̄nt ꝑringit circa sa-
cramēta vt declaratū ē sup̄ r̄elone q̄rta Et hec oino in statu v̄ro ꝑcu-
binar̄ sub pena dānatis eterne sunt omittēda et nō ꝑtinuāda Aut
vt dicitū ē q̄ sunt mortua. vtputa ieiunia v̄ra ordes v̄re. elemosyne
et ceteraz ꝑtutū opa. carēt em̄ in vob humore vite charitat̄. s. et grē.
Un̄ mirū q̄ in h̄ dānofo statu nō absorbimini ac s̄m Vincētū s̄m
gula v̄ra ꝑrimant̄ aut deuastent̄. Prop̄t t̄n tpalia varia picula vitā
da ꝑsiderādū. vt d̄ Vincētū Nec scda iā dicit̄ bona et grē bonoz.
q̄uis vob mortua sunt. nō sunt a vob penit̄ omittēda. s̄ ꝑtinuan-
da. imo augmētāda Valēt em̄ inq̄t ad oia alia bona ꝑter ad gliam
eternā. Lō corditer dicit̄ be. Tho. Alb. in q̄rto. q̄ q̄uis mortua. va-
lent t̄n adhuc ad dispōnem grē. Ad bona tpalia habēda et ad assue-
factōem in bonis. Premio t̄n vite eterne sunt carētia. O dānū la-
mētabile q̄ oim ꝑtutū opa ꝑncipali suo frustrant̄ sine. O vita porci
na nullā verā admittēs ꝑtutē. aiām ꝑnobilissimā dei imagine infig-
nitā. tā miserabil̄ deturpans. Quid em̄ vt inq̄t Valeri⁹. dānosū ē
luxuria. ꝑ quā ꝑtus aetern̄ et sempiterna glia in ifamia ꝑrit̄ animi/
q̄ et corpis vires extinguunt̄. O statua ꝑmutatio ꝑ re vesana et feti-
da. abominabili et momētanea tot annullare bona et amittere eter-
na. Reuera ꝑdicēs oibz b̄n̄ p̄sate liquet ꝑꝑō ꝑhi verissima q̄ dixit
ꝑ̄ physicoz. vno incoūueniēti dato alia multa sequunt̄. Tollat̄ ḡ
nūc h̄ incoūueniēs. vtputa ip̄a ꝑcubina Et em̄ talis. semina fax lata
ne fetēs rosa dulce v̄ra ꝑbens sub mellis dulcedine pocula fellis

Abijciat inq̄ tā lōge. vt causa peccati tollat̄ et ei⁹ suggestioni adi-
tus ꝑcludat̄. als flāma recandescet q̄ mō nulla fuit.

Demū Obiectōes q̄dā seu argumēta ꝑcubinarior̄ ponūf.
q̄z vna ꝑncipal̄ et cōis q̄rūdā patuit sup̄ in ꝑncipio
in fine tertie r̄elusionis. Arguūt adhuc alij ꝑsertim iuuenes ꝑcubi-
nar̄. Difficile ē inq̄ne iuuenē abstinere ab actu carnis. Un̄ ꝑtinē-
tia vt allegat̄ Bonauētura in. iiii. dist. xxi. a. b. Hieronymo in
eis ꝑ martyrio ꝑputat̄. Jā dicūt. illi. nō oēs possum⁹ esse martyres.
ḡ videt̄ licitū habere ꝑcubinas R̄ndet̄ ibidē ꝑ eūdē Bonauētura
Reuera iuuenē abstinere difficillimū ē. q̄z q̄ ignē abscōdit vt d̄ ꝑ
triboz. vj. in sinu quō ꝑt eū ferre vt ei⁹ vellimēta nō ardeāt. Diffi-